

การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
ที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*

ESTABLISHING A SOCIAL SUPPORT SYSTEM TO ENHANCE THE QUALITY OF LIFE
FOR THE ELDERLY RESIDENTS IN BANG TAE, SAM PHRAN DISTRICT, NAKHON
PATHOM PROVINCE

กัญญาณัฐ ไพคำ

Kanyanat Faikam

นักวิชาการอิสระ ประเทศไทย

Independent Scholar, Thailand

Corresponding author E-mail: tanitnan.tham@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การศึกษาระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคม 2) การเปรียบเทียบระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคม และ 3) การนำเสนอรูปแบบการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การวิจัยผลานวิธีข้อมูลจาก 285 ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในท้องที่ดังกล่าว และข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน 14 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ใหญ่บ้าน 7 ท่าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 7 ท่าน เครื่องมือวิจัยที่ใช้รวมถึงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคเชิงสถิติแบบวิเคราะห์เนื้อหา เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อผู้สูงอายุมีความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, $SD = .794$), โดยด้านสังคม ($\bar{X} = 2.86$, $SD = .743$) ด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 2.81$, $SD = .792$) และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.76$, $SD = .814$) ตามลำดับ 2) ศึกษาการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมพบว่า ความแตกต่างทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ไม่ขึ้นต่อระดับการศึกษา แต่อายุและอาชีพมีผลต่อความเข้าใจทั่วไป ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมักมีรายได้และทรัพยากรมากขึ้น การสนับสนุนควรปรับตัวต่อความต้องการและความสนใจของผู้สูงอายุมากขึ้นในกิจกรรมสังคม และ 3) รูปแบบการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมมีรูปแบบหลายขั้นตอน และทำให้โครงการเป็นที่ประสบความสำเร็จผ่านการยืดหยุ่นและต่อเนื่อง มี 5 ขั้นตอนที่สำคัญสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมด้วยรูปแบบ 1) นำเสนอโครงการและวัตถุประสงค์ 2) รับรองจากชุมชนและผู้สูงอายุ 3) แสดงผลลัพธ์และวัดความสำเร็จ 4) จัดการทรัพยากร และ 5) ยืดหยุ่นและต่อเนื่อง เพื่อความประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: การสร้างระบบ, สนับสนุนทางสังคม, เพิ่มคุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ

Abstract

This research aims to 1) study the level of social support system development, 2) compare the levels of social support system development, and 3) propose a model for social support system development to enhance the quality of life for elderly residents in Bang Toei Subdistrict, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. The research combines data from 285 elderly

* Received 15 December 2023; Revised 28 December 2023; Accepted 29 December 2023

individuals aged 60 and above in the specified area, as well as data from 14 community leaders, including 7 village elders and 7 volunteer health workers. Research tools used include interviews and questionnaires, and data analysis involves statistical techniques such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research findings include: 1) The social support system for the elderly is perceived to be moderate overall ($\bar{X} = 2.72$, $SD = .794$), with scores for social aspects ($\bar{X} = 2.86$, $SD = .743$), mental well-being ($\bar{X} = 2.81$, $SD = .792$), and environment ($\bar{X} = 2.76$, $SD = .814$) in that order. 2) In studying the level of social support system development, statistically significant differences ($p\text{-value} < 0.05$) were found, indicating that the level of education did not affect the development level. However, age and occupation influenced general understanding. Those with higher education, typically at the bachelor's degree level or above, tended to have higher income and more resources. Support should be tailored to the needs and interests of the elderly, who often show interest in social activities. 3) The model for social support system development consists of multiple steps, making the project successful through flexibility and continuity. The five crucial steps for developing a social support system are: 1) presenting the project and objectives, 2) obtaining community and elderly approval, 3) presenting results and measuring success, 4) managing resources, and 5) being flexible and continuous for successful outcomes.

Keywords: Creating a System, Social Support, Increase Quality of Life, Elderly People

บทนำ

ตามรายงานประจำปี 2564 ของ กรมสวัสดิการสังคม ประชากรทั้งหมดของประเทศไทยประมาณ 70 ล้านคน โดยผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปประมาณ 11 ล้านคน หรือร้อยละ 15.7% ของประชากรทั้งหมด บางส่วนของกลุ่มนี้ต้องทำงานหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางอาชีพเพื่อสนับสนุนกิจกรรมประจำวัน แต่สภาพสุขภาพมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการสูงอายุ ทำให้เสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง เช่น โรคหลอดเลือด โรคเบาหวาน และโรคสมองเสื่อม ภาครัฐมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยเน้นการดูแลสุขภาพ บริการสวัสดิการสังคม และส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและกีฬา ในบริเวณตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีการพัฒนาระบบสนับสนุนทางสังคม เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากมีเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลและการสนับสนุนเฉพาะเจาะจง (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562) การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้บริการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุมีความสำคัญ เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ เช่น บริการทางการแพทย์ บริการด้านสังคม และกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 979 คน แบ่งเป็น 7 หมู่บ้าน ทั้งเพศชายและเพศหญิง การสนับสนุนที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีทักษะการอ่านและการสื่อสารเข้าใจสามารถเข้าถึงบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถสร้างโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำให้พวกเขารู้สึกมีความสำคัญและไม่ถูกทอดทิ้ง การแนะนำแผนการที่มีการร่วมมือกันจะช่วยให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ดีและน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุในท้องถิ่น (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2565)

การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่อาศัยในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมเป็นเรื่องสำคัญเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของพวกเขา ที่มีสภาพการดำเนินชีวิตที่มีความท้าทายและข้อจำกัด ปัญหาที่เกิดขึ้นมีหลายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในท้องถิ่นนี้ การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเพื่อเสริมสร้างการดูแลที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่นี้ เนื่องจาก

มีผลต่อคุณภาพชีวิตของพวกเขาอย่างมีนัยสำคัญ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2561) การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมมีประโยชน์ไม่เพียงแต่การดูแลและส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ แต่ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมและกิจกรรมที่เพื่อนร่วมวัยสามารถเข้าร่วมได้ เพื่อเสริมความสุขและคุณภาพชีวิตของพวกเขาในทุกด้าน นอกจากนี้ ระบบนี้ยังเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการให้บริการด้านการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลในระดับพื้นที่ เพื่อบรรเทาภาระของครอบครัวและผู้ดูแล การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมจำเป็นต้องพิจารณาความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อให้บริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์อย่างมากที่สุดสำหรับชุมชนท้องถิ่น (นภเรณู สัจจรัตน์ธีระฐิติ และพจนา พิชิตปัจจา, 2560)

ดังนั้นการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของกลุ่มนี้ในพื้นที่ การศึกษานี้เน้นการวิเคราะห์และสำรวจระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมในตำบลบางเตย เพื่อเข้าใจข้อดีและข้อจำกัด รวมถึงการประเมินความต้องการและความพึงพอใจของผู้สูงอายุในพื้นที่ การเปรียบเทียบระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมในตำบล เน้นการวิเคราะห์ความแตกต่างและความเหมือนของระบบ และการนำเสนอแผนที่แบบวางระบบสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลลัพธ์จากการศึกษานี้จะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาระบบที่เหมาะสมในพื้นที่นี้และในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความต้องการเดียวกันในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทำโดยผสมผสานกลุ่มวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีประชากรเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อ่านหนังสือออก และสื่อสารเข้าใจ ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 979 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ 285 คน หลังจากนั้น ใช้เทคนิคเจาะจง (Purposive Sampling) ตามหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน: คลอง สามบาท คลอง คลอง หลวง บางเตย คลองโพธิ์ บางเตย และคลองผีเสื้อ ประมาณ 40 คน/หมู่บ้าน ศึกษาใช้เวลา 9 เดือน (ก.พ. - ต.ค. 2565)

เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคม ประกอบไปด้วย 2.1) ด้านสังคม 2.2) ด้านจิตวิญญาณ 2.3) ด้านสุขภาพ 2.4) ด้านสภาพแวดล้อม และ 2.5) ด้านการเศรษฐกิจ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC)

จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และทดสอบแบบสอบถาม (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.839 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ในตำบลบางเตย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่จำนวน 285 ชุด ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยใช้วิธีการกระจายตามสัดส่วนที่ได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามเพื่อสร้างระบบสนับสนุนทางสังคม เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ใช้โปรแกรมสถิติที่เน้นค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และ F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถูกนำเสนอเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือ ช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาาระบบสนับสนุนทางสังคมให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับผู้สูงอายุที่กล่าวถึง (สมโภชน์ อเนกสุข, 2563)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำชุมชนในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 14 ท่าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 7 ท่าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 7 ท่าน

เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งเป็น 5 ข้อ ดังนี้ 1) การเสนอโครงการและวัตถุประสงค์ 2) การรับรองจากชุมชนและการเข้าร่วมของผู้สูงอายุ 3) การแสดงผลลัพธ์และวัดความสำเร็จ 4) การจัดการทรัพยากร และ 5) ความยืดหยุ่นและการสร้างความต่อเนื่องและอภัพโครงการ การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาได้ผ่านการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และได้รับค่าความเชื่อมั่น IOC 0.891 ซึ่งจะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 14 คน โดยการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว ซึ่งถูกบันทึกข้อมูลทั้งด้วยการจดบันทึกและการบันทึกเสียง เพื่อให้ครบถ้วนตามคำถามที่ได้กำหนดไว้และตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการสัมภาษณ์ถูกนำมาเรียบเรียงเป็นรายงานวิจัยโดยเน้นที่ความสำคัญของข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล และวิเคราะห์องค์ประกอบทางสังคมที่มีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในท้องที่ดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิค (Descriptive Content Analysis) เพื่อสรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำเนื้อหาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญไปปรับปรุงองค์ความรู้จากการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, $SD = .871$) โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 2.86$, $SD = .743$) ด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 2.81$, $SD = .792$) และ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.76$, $SD = .814$) ต่าง ๆ ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาพรวมการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านสังคม	2.86	.743	ปานกลาง
ด้านจิตวิญญาณ	2.81	.792	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	2.76	.814	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ภาพรวมการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (ต่อ)

การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านสุขภาพ	2.67	.791	ปานกลาง
ด้านการเศรษฐกิจ	2.52	.843	ปานกลาง
รวม	2.72	.794	ปานกลาง

จากข้อมูลที่ได้จากตารางที่ 1 ผลการศึกษานี้เป็นที่สำคัญในการปรับปรุงแผนการพัฒนาระบบสนับสนุนทางสังคมในพื้นที่เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับผู้สูงอายุที่พักอาศัยในพื้นที่นี้ ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้การประเมินความต้องการของกลุ่มเป้าหมายนี้และเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างสังคมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวางแผนกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีชีวิตที่ดีและมีคุณภาพสำหรับกลุ่มนี้ในพื้นที่นี้ได้ดีมาก

2. การทำการเปรียบเทียบระบบสนับสนุนทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ของบางเตย สามพราน และนครปฐม สำหรับผู้สูงอายุจะพบว่ามีความแตกต่างทางสถิติที่น่าสนใจขึ้นโดยการแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ การศึกษา อายุ และอาชีพในประชากรนี้ การศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความเข้าใจทั่วไปของการสร้างระบบสนับสนุน ($p\text{-value} < 0.05$) นั่นหมายความว่า ระดับการศึกษาไม่ได้มีผลต่อการเข้าใจความต้องการของกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม อายุและอาชีพมีผลต่อความเข้าใจในทางที่แตกต่าง ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีรายได้และทรัพยากรมากขึ้น ดังนั้น การสนับสนุนควรถูกปรับเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมักมีความสนใจในกิจกรรมสังคม เช่น การเข้าร่วมชุมชน ในทางกลับกัน ผู้ที่ยังทำงานมักสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ดังนั้น การสนับสนุนควรถูกออกแบบเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้สูงอายุ โดยในทิศทางที่เน้นนวัตกรรมและหลากหลาย เพื่อสร้างชีวิตหลังเกษียณที่มีคุณภาพสูงขึ้นและเติบโตในทางที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของกลุ่มผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและสะท้อนทั้งความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญของบุคลากรชาวบ้านในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มนี้ ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลกับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิต ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

Independent Variable	Adjusted Value		Sig.
	Std. Error	Beta	
Educational	.809	3.610	0.000
occupation	1.004	2.907	0.007
age	1.079	0.818	0.437
sex	1.230	0.778	0.514

3. นำเสนอรูปแบบการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมมีความเป็นที่น่าสนใจเนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่ต้องการการดูแลและการสนับสนุนเพิ่มเติมในชีวิตประจำวัน เพื่อให้การดูแลและการให้บริการเข้าถึงได้สะดวกและเหมาะสม ดังนั้น โครงการนี้ถูกสร้างขึ้นมีการนำเสนอตามรูปแบบต่อไปนี้ 1) การเสนอโครงการและวัตถุประสงค์โครงการนำเสนอด้วยการทำความเข้าใจความต้องการและปัญหาของผู้สูงอายุในท้องถิ่น โดยเน้นที่การพัฒนาาระบบสนับสนุนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เว้นแต่นั้นยังระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เช่น เพิ่มคุณภาพชีวิต ส่งเสริม

สุขภาพ และสนับสนุนกิจกรรมที่เติบโตในชุมชน 2) การรับรองจากชุมชนและการเข้าร่วมของผู้สูงอายุ การสร้างความเข้าใจและรับรองจากชุมชนโดยการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการสร้างกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ 3) การแสดงผลลัพธ์และวัดความสำเร็จ การตั้งเป้าหมายและวัดผลการดำเนินงานของโครงการ เช่น การวัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ การเฝ้าระวังสุขภาพ และความพึงพอใจจากผู้ให้บริการ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่อไป 4) การจัดการทรัพยากร การวางแผนและการจัดทำทรัพยากรที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ และ 5) ความยืดหยุ่นและการสร้างความต่อเนื่องและอัปเดตโครงการ การเตรียมความพร้อมและวางแผนการจัดการสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้โครงการมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ รวมถึงการติดตามและปรับปรุงโครงการตามความต้องการของผู้ใช้บริการและชุมชนในท้องถิ่น

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้ยกข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ระดับปานกลางมีความคิดเห็นที่มุ่งเน้นด้านการสร้างพื้นที่สำหรับการเจรจาต่อสู้และสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งในชุมชน ด้านสังคมมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับผู้สูงอายุ เช่น กิจกรรมสังคมและกลุ่มศิลปะวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ในด้านจิตวิญญาณมีการให้บริการด้านจิตวิญญาณแก่ผู้สูงอายุ พร้อมทั้งการสนับสนุนทางสังคม การสร้างสถานที่พักอาศัยที่เหมาะสมและสะดวกสบาย พร้อมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเตรียมที่พักที่เหมาะสม ด้วยการให้ความสำคัญและสมดุลในทุกด้าน ระบบสนับสนุนทางสังคมในตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ดีและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีความสุขและเต็มที่ที่สุดในชุมชนนี้ ซึ่งไม่สอดคล้อง และมีความแตกต่างจากงานวิจัยของวิชนี คุปตะวาทีน และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง สังคมสูงวัยกับโลกสมัยใหม่ (วิชนี คุปตะวาทีน และคณะ, 2561) ในระยะเวลาประมาณครึ่งศตวรรษที่ผ่านมาภาครัฐ สังคมไทยพบว่าผู้สูงอายุเพียง 5% ของประชากรทั้งหมด ภาพรวมของประชากรประกอบด้วย 52.8% วัยทำงานและ 42.1% วัยเด็ก นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของประชากรวัยแรงงานภาครัฐ ถึงจุดสูงสุดในปี 2553 (ประมาณ 40 ล้านคน) . ในปี 2559 ภาครัฐ อัตราผู้สูงอายุที่ 16.5% ภาครัฐ ทำให้ไทยกำลังเข้าสู่สังคมสูงวัย ในอีก 30 ปีข้างหน้าภาครัฐ คาดว่าไทยภาครัฐ สังคโปร์ภาครัฐ และเวียดนามจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด. ส่วนบรูไนภาครัฐ กัมพูชาภาครัฐ ลาวภาครัฐ ฟิลิปปินส์ยังมีสัดส่วนผู้สูงอายุน้อย. ในไม่ถึง 10 ปีภาครัฐ สามประเทศเหล่านี้จะถือว่าเข้าสู่สังคมสูงวัย. สังคมสูงวัยจะถูกกำหนดโดยสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปภาครัฐ ถ้ามีมากกว่า 20% ภาครัฐ จะถือว่าเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสูง

2. ผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมพบว่า การจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ มีผลต่อทัศนคติและความเข้าใจในการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน โดยอธิบายได้ดังนี้

2.1 เพศกับระดับการศึกษา ผู้สูงอายุที่มีเพศกับระดับการศึกษาต่างกัน มีความเข้าใจในการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตอย่างหลากหลายต่างกัน และการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ มีผลต่อทัศนคติและความเข้าใจที่แตกต่างกัน ในการจัดการและตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี นานาศิลป์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แขนความรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ: ผู้สูงอายุคือใคร อายุ หรือปัจจัยใดช่วยกำหนด (ภารดี นานาศิลป์, 2558) การศึกษาพยาบาลผู้สูงอายุในประเทศไทยเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2548

ด้วยเพิ่มสัดส่วนของประชากรที่อายุ 60 ปีขึ้นไปเป็น 10% ของประชากรทั้งหมด ประชากรสูงอายุมี tendency เพิ่มขึ้นทุกวัน การพยาบาลผู้สูงอายุเป็นมากมาย ประชากรสูงอายุทะลุ 20% ของประชากรทั้งหมดในอีกไม่กี่ปี การประมาณการณ์ชี้ชัดไปที่การเพิ่มสัดส่วนของประชากรสูงอายุอีก 10 ปี ทำให้ประเทศไทยเป็น "สังคมสูงวัย" ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด เป็นทฤษฎี การพยาบาลผู้สูงอายุต้องปรับตัวทันที บทความนี้นำเสนอ ประสบการณ์และความรู้ทางการพยาบาลผู้สูงอายุ มุ่งเน้นนิยามและการเตรียมความพร้อมในสังคมสูงวัย

2.2 อายุกับอาชีพ ผู้สูงอายุที่มีอายุและอาชีพต่างกันมีความเข้าใจที่แตกต่างในการสร้างระบบ สนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของพวกเขา แนวโน้มนี้แสดงถึงความแตกต่างที่สำคัญในความต้องการ และความสนใจต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพหรือกิจกรรมทางสังคม ซึ่งไม่สอดคล้องและแตกต่างจากการวิจัย ของกุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และยุวดี รอดจากภัย ได้ทำการศึกษาเรื่อง สุขภาวะผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและ เขตชนบทของประเทศไทย (กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และยุวดี รอดจากภัย, 2558) ที่พบความแตกต่างทางสถิติที่มี นัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.05$) ระหว่างเขตเมืองและชนบท ทั้งทางกาย สังคม จิตวิญญาณ และสุขภาวะทั้งหมด ผู้สูงอายุในเขตเมืองมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าในด้านกายและสังคม แต่ต่ำกว่าในด้านจิตวิญญาณ ในขณะที่ผู้สูงอายุใน ชนบทมีค่าเฉลี่ยที่สูงในด้านจิตวิญญาณ แต่ต่ำในด้านกาย สังคม และสุขภาวะทั้งหมด การทำนายสุขภาวะผู้สูงอายุ ในเขตเมืองพบว่าการยอมรับตนเอง ความปลอดภัย การมีส่วนร่วมในชุมชน และสถานภาพสมรสเป็นปัจจัยที่ สำคัญ ในขณะที่ในชนบท การยอมรับตนเอง พฤติกรรมสุขภาพ ครอบครัว การมีส่วนร่วมในชุมชน และสภาพทาง ร่างกายเป็นปัจจัยที่ทำนายได้ดี ผลวิจัยชี้ถึงความสำคัญของการสนับสนุนครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ โดยเน้นการส่งเสริมการยอมรับตนเองเพื่อส่งผลต่อสุขภาวะที่ดี

2.3 ระดับการศึกษากับอาชีพ การศึกษาที่สูงขึ้นมีผลให้ผู้สูงอายุมีโอกาสทำงานและได้รับรายได้ที่ สูงขึ้น เมื่อมีทรัพยากรทางการเงินมากขึ้น ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากบุตร หลานอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้สูงอายุที่ยังทำงานมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพมากขึ้น และ มีความต้องการในการพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ทั้งนี้ ข้อความไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ แสงทอง ได้ทำการศึกษาเรื่อง สังคมผู้สูงอายุ (อย่างสมบูรณ์) : ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (จุฑารัตน์ แสง ทอง, 2560) ซึ่งได้ระบุถึงความแตกต่างในการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุที่มีคุณภาพสมบูรณ์ ในอีก 10-20 ปี ข้างหน้า เราต้องเผชิญกับวิกฤตของสังคมผู้สูงอายุ โดยการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ เร่งให้ ความสำคัญกับความรู้และศักยภาพของผู้สูงอายุในบทบาทสำคัญในสังคม มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการ พัฒนานโยบายและสวัสดิการที่เหมาะสม ทำให้เกิดสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของ ประชากร นอกจากนี้ การพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริงของผู้สูงอายุมีความสำคัญ เพื่อ เสริมสร้างสังคมที่เต็มไปด้วยความรู้และความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้สังคมไทยพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคที่ผู้สูงอายุมีบทบาท สำคัญอย่างแท้จริงในการสร้างสังคมที่ยั่งยืน

3. นำเสนอรูปแบบการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบล บางเตย อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีความต้องการดูแลและการสนับสนุน เพิ่มเติมในชีวิตประจำวัน เพื่อให้การดูแลและการให้บริการเข้าถึงได้สะดวกและเหมาะสม ดังนี้

3.1 การนำเสนอโครงการและวัตถุประสงค์ควรเป็นการเสนออย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความ เข้าใจทั้งทางบรรยากาศท้องที่และวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างชัดเจน โดยการทำความเข้าใจความต้องการ และปัญหาของกลุ่มผู้สูงอายุในท้องที่จะเป็นพื้นฐานสำคัญของการนำเสนอโครงการ ในขั้นตอนแรก การทำความเข้าใจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายจะช่วยให้โครงการเป็นที่ยอมรับและเข้าใจในลักษณะของประชากรผู้สูงอายุที่ เป็นวัฒนธรรมของท้องที่ ซึ่งจะทำให้เกิดการตอบสนองที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ เนื่องจากผู้สูงอายุมีความ หลากหลายทั้งในทางสังคมและความต้องการ การโฆษณาวัตถุประสงค์ควรเน้นที่การเพิ่มคุณภาพชีวิต ส่งเสริม

สุขภาพ และสนับสนุนกิจกรรมชุมชน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต่างจากงานวิจัยของศราวดี บัณฑิตเมธาพงศ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก (ศราวดี บัณฑิตเมธาพงศ์, 2559) โดยเน้นให้วัตถุประสงค์เป็นขั้นเชิง เช่นการเพิ่มรายได้ สวัสดิการสังคม และสุขภาพ ซึ่งจะช่วยให้โครงการมีความมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การสำรวจความต้องการจะช่วยให้เข้าใจความต้องการที่สำคัญที่สุดของกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งตั้งแต่การต้องการรายได้สูงสุด และสุขภาพ ทำให้โครงการสามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาได้อย่างครบถ้วนมากขึ้น ในทางปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการทำให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเท่าเทียมกับสังคม ด้วยการนำเสนอโครงการที่สามารถรวมกลุ่มและทำกิจกรรมได้โดยมีความเป็นไปได้และเหมาะสมในสถานการณ์ท้องที่ที่หลากหลาย ทำให้การรวมกลุ่มและทำกิจกรรมมีความยากลำบาก ซึ่งเป็นภาระที่เทศบาลต้องรับผิดชอบ

3.2 การเตรียมยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านผู้สูงอายุเพื่อความสุข ต้องผ่านการรับรองจากชุมชน และการเข้าร่วมของผู้สูงอายุเอง โดยการสร้างความเข้าใจและรับรองจากชุมชนผ่านการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นี้ มีกลไกที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ต่างจากงานวิจัยของเอกพล วงศ์เสรี และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านผู้สูงอายุอย่างมีความสุข (เอกพล วงศ์เสรี และคณะ, 2563) ซึ่งได้นำเสนอขั้นตอนที่จะเปลี่ยนผ่านผู้สูงอายุอย่างมีความสุข ขั้นแรกคือการวางแผนพัฒนาสถาบันครอบครัวและสร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ ต่อมาคือการพัฒนาด้านสุขภาพทั้งกายและใจ โดยการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับโภชนาการและกิจกรรมกาย นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับอาชีพหรือกิจกรรมเพิ่มรายได้ การสร้างที่อยู่อาศัยที่มีมาตรฐาน เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกถูกดูแลและมีความสุข เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และสุดท้ายคือการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชนในด้านการดูแลที่บ้านและกิจกรรมสุขภาพ-สันทนาการ ทั้งหมดนี้มีเป้าหมายในการผลิตผลงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการเตรียมยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านผู้สูงอายุอย่างมีความสุข

3.3 การเฝ้าระวังสุขภาพและวัดความสำเร็จในโครงการ การตั้งเป้าหมายและวัดผลการดำเนินงาน การวัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และความพึงพอใจจากผู้ให้บริการ เป็นแนวทางสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ อีกทั้ง ความสอดคล้องและความแตกต่างจากงานวิจัยของศุภเจตน์ จันทรสาส์น ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุในครอบครัวสูงวัยในประเทศไทย (ศุภเจตน์ จันทรสาส์น, 2559) ที่ได้รับถึงคุณลักษณะของชีวิตและความสุขของผู้สูงอายุในครอบครัวสูงวัยของประเทศไทย ค้นพบว่า ผู้สูงอายุมีความอยู่ดีและมีสุขทางสังคมและสุขภาพที่ดี อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจกลายเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรายได้ การออมต่ำ และหนี้สิน ดังนั้น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจมีความสำคัญ เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างแหล่งรายได้ที่คงทน และลดหนี้สิน ทำให้ผู้สูงอายุสามารถมีชีวิตที่มั่นคงและมั่นคงในทุกมิติของชีวิต

3.4 การจัดการทรัพยากร การวางแผนและจัดทำทรัพยากรที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน ลอยฟ้า ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (สมาน ลอยฟ้า, 2560) ผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาไม่หลงทางในโลกเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเข้าใจถึงการเชื่อมโยงกับสังคมและความสำคัญของข้อมูล การสื่อสารที่กว้างขวาง และการใช้เทคโนโลยีทันสมัย เป็นสังคมที่ผนวกข้อมูลและผู้สูงอายุ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวเชื่อมโยงทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารครอบครัวหรือเข้าถึงข้อมูลทางการแพทย์ ผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาสู่ชีวิตประจำวัน การศึกษาและความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งในการใช้โทรศัพท์มือถือ แอปพลิเคชันสุขภาพ หรือการท่องอินเทอร์เน็ต เน้นแนวคิดของสังคมสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกคน ย้ำถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อผู้สูงอายุ และกระตุ้นให้พวกเขาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน

3.5 การเตรียมความพร้อมและวางแผนการจัดการโครงการเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความยืดหยุ่นและการสร้างความต่อเนื่องในโครงการตลอดจนการอพยพที่สามารถทำได้เป็นประจำ นอกจากนี้ การติดตามและปรับปรุงโครงการตามความต้องการของผู้ใช้บริการและชุมชนเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงานอย่างเป็นประจำของโครงการดังกล่าว การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนที่มีการรับความรู้และข้อมูลที่มีคุณภาพเป็นจุดโทษที่สำคัญ โดยสมบูรณ์ ศิริสรธริธีรณ ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (สมบูรณ์ ศิริสรธริธีรณ, 2559) ได้นำเสนอข้อเสนอที่ไม่สอดคล้องและแตกต่างจากงานวิจัยดังกล่าว ในทางปฏิบัติ เพื่อสร้างระบบการส่งเสริมความรู้ที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเป็นทางเลือกที่ดี โดยเน้นที่การนำเสนอข้อมูลทางออนไลน์ โดยที่ต้องพิจารณาถึงอุปสรรคในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ การนำเสนอข้อมูลในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่นการบ้านของบุตรหลาน จะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการที่มีส่วนร่วมมีบทบาทสำคัญในกระบวนการนี้ ด้วยการรวมกลุ่มผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจากชมรมผู้สูงอายุ องค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานสนับสนุน เพื่อพิจารณาความต้องการของผู้สูงอายุในข้อมูลทั่วไปและเฉพาะ เพื่อสร้างระบบการส่งเสริมความรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ศึกษาในตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่พบว่าการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีคณะกรรมการร่วมมือจากชมรมผู้สูงอายุ องค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานสนับสนุนเป็นวิธีที่ประสบความสำเร็จ นำไปสู่การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตำบลบางเตย อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม สามารถสังเคราะห์ได้เป็นองค์ความรู้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย (ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น)

จากภาพที่ 1 การพัฒนาระบบสนับสนุนทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่อาศัยในตำบลบางเตย อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เป็นโครงการที่เน้นการสร้างสังคมที่หลากหลายและให้การดูแลที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

ในลักษณะต่าง ๆ โดยผู้สูงอายุที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความเข้าใจที่แตกต่างในการนำเสนอและดำเนินโครงการนี้ แนวโน้มที่สำคัญคือความแตกต่างในความต้องการและความสนใจของผู้สูงอายุต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพหรือกิจกรรมทางสังคม การศึกษาที่สูงขึ้นได้ส่งผลให้มีโอกาสทำงานและรับรายได้ที่สูงขึ้น เมื่อมีทรัพยากรทางการเงินมากขึ้น ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากบุตรหลานอีกด้วย นอกจากนี้โครงการนี้แนะนำเสนอแนวทางที่ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ อาหาร กิจกรรมทางกายและจิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างพื้นที่สาธารณะที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ระบบการเดินทางสาธารณะที่สะดวกสบาย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระบบการแพทย์และบริการด้านสุขภาพ รวมถึงการสนับสนุนระบบการสื่อสารสาธารณะ นับถึงการประเมินและปรับปรุงตามความต้องการ เพื่อให้โครงการสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมนี้จะเป็นการฟื้นฟูและเสริมสร้างชุมชนที่เป็นกันเองและเต็มไปด้วยความเข้าใจที่แตกต่างของผู้สูงอายุในพื้นที่นี้ ทั้งนี้โครงการจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้สูงอายุที่หลากหลาย ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะที่เน้นทั้งด้านอาชีพและการศึกษา โดยร่วมมือกับคณะทำงานที่มีประสบการณ์ เช่น การจัดสร้างศูนย์กลางการดูแลและพัฒนาทักษะโปรแกรมอาหารสุขภาพ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทางกายและจิต การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพทางสังคม การสร้างพื้นที่สาธารณะที่เป็นมิตร ระบบการเดินทาง โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และระบบการแพทย์และบริการด้านสุขภาพ ด้วยการดำเนินโครงการตามแนวทางดังกล่าว จะทำให้ผู้สูงอายุในพื้นที่นี้ได้รับการดูแลและเข้าถึงบริการที่ดีที่สุด เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของพวกเขาในทุกด้าน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมในตำบลบางเตย สามพราน นครปฐม เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสม โครงการนี้มุ่งเน้นการผลิตภัตตาคารเพื่อสุขภาพโดยรวมและอาหารที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้พวกเขาได้รับโภชนาการที่เพียงพอและเหมาะสมต่ออายุ นอกจากนี้ โครงการยังส่งเสริมการศึกษาและกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้พวกเขามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และสนับสนุนการเชื่อมโยงทางสังคมผ่านกิจกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ เพื่อสร้างสังคมที่ทำงานร่วมกันเพื่อดูแลผู้สูงอายุในชุมชน โครงการนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจนคือการสร้างสังคมที่ดีและเข้มแข็ง ที่ผู้สูงอายุได้รับการดูแลที่ดีที่สุด ไม่เพียงแต่ด้านร่างกายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงด้านจิตวิญญาณและสังคมด้วย นอกจากนี้ การสร้างชุมชนที่เชื่อมโยงและทำงานร่วมกันยังเป็นที่สำคัญ เนื่องจากจะสร้างพื้นที่ที่สะดวกสบายและเต็มไปด้วยความอบอุ่น ที่ผู้สูงอายุสามารถรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมีชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่าในทุกช่วงวัยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) สร้างศูนย์กิจกรรมในตำบลบางเตย เน้นกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น กีฬา ศิลปะ และวัฒนธรรม 2) พัฒนาระบบบริการการดูแลที่ทันสมัยตรงตามความต้องการ เช่น การสนับสนุนทางการแพทย์และการเตรียมความพร้อมในกรณีฉุกเฉิน และ 3) วางแผนและพัฒนาโครงสร้างพื้นที่เพื่อเพิ่มความสะดวกสบาย มีการปรับปรุงถนนทางเท้าที่ปลอดภัย และติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น พื้นที่พักผ่อนและแสงสว่าง ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน 1) สร้างศูนย์สำรวจความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อประเมินความต้องการและปัญหาชีวิต 2) จัดกิจกรรมด้านสุขภาพและสังคม เช่น กิจกรรมท่องเที่ยว โยคะ และกิจกรรมสร้างกลุ่มทางสังคม และ 3) พัฒนาระบบขนส่งและบริการสาธารณะ เพื่อรองรับบริการรถรับส่งและจัดกิจกรรมชุมชนและสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ศึกษาการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาที่ผู้สูงอายุเผชิญในชีวิตประจำวัน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต เช่น สุขภาพ การเข้าถึง การบริการทางการแพทย์และการเข้าถึงกิจกรรมทางสังคม 3) ศึกษาความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและดำเนินการระบบสนับสนุนทางสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่องสังคมผู้สูงอายุ 6 Sustainable 4 Change (ฉบับปรับปรุง) . (2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2565). รายงานข้อมูลตำบลบางเตย 2565. เรียกใช้เมื่อ 3 เมษายน 2565 จาก <https://3doctor.hss.moph.go.th>
- กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และยุวดี รอดจากภัย. (2558). สุขภาวะผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเขตชนบทของประเทศไทย. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 13(1), 114-127.
- จุฑารัตน์ แสงทอง. (2560). สังคมผู้สูงอายุ (อย่างสมบูรณ์) : ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพ. วารสารกึ่งวิชาการ, 38(1), 6-28.
- นภเรณู สัจจรัตน์ธีระฐิติ และพจนา พิชาติปัจจา. (2560). ทิศทางและการพัฒนานโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภารดี นานาศิลป์. (2558). แขนความรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ: ผู้สูงอายุคือใคร อายุ หรือ ปัจจัยใดช่วยกำหนด. วารสารพยาบาลสาร, 42(พิเศษ), 156-162.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2561). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดียนตุลา.
- วิชณี คุปตะวาทีน และคณะ. (2561). สังคมสูงวัยกับโลกสมัยใหม่. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 4 (พิเศษ) , 444-450.
- ศราวุฒิ บัณฑิตเมธาพงศ์. (2559). การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก. วารสาร สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 20(1), 91-107.
- ศุภเจตน์ จันทรสาสน. (2559). ความอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุในครอบครัวสูงวัยในประเทศไทย. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 4(2), 92-103.
- สมบูรณ์ ศิริสรหิรัญ. (2559). แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ. วารสารการบริหารปกครอง, 5(2), 59-74.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2563). วิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพสู่การวิจัยแบบผสม. วารสารศึกษาศาสตร์อิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 3(1), 1-16.
- สมาน ลอยฟ้า. (2560). ผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีสารสนเทศ. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 29(2), 54-64.
- เอกพล วงศ์เสรี และคณะ. (2563). ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านผู้สูงอายุอย่างมีความสุข. วารสารอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยศิลปากร (สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ), 40(6), 74-91.